

3_Glenne bro ligger vakker til i landskapet_Foto-Svein Norheim_DSC_1349.JPG

GLENNE BRU – et BESØKSMÅL i ØKOMUSEUM GRENSELAND

***Veier, bruer, fergesteder, stier
forteller alle om folk på vandring,
på reise. Grunnen kan være så
mangt. Hande...I, besøk hos fam-
ilie og venner, arbeidssøkende,
flytting, eller soldater på krigstogt.
Kommunikasjoner forteller ofte
om et samfunn i endring.***

På Glenne i Enningdalen er en meget vakker hvelvet bru. Brua fra 1864 er bygd av hoggen granitt. Lengden er 22 m og høyden 6 m. Brua krysser Ørelva som kommer fra Ørsjøen ved Prestebakke i nordvest og faller ut i Enningdalselva mellom Berby og Iddefjorden. Stabbestenene er i senere tid blitt utstyrt med anleggsskinner som «autovern». Broa fikk sitt nåværende utseende i 1901. Ved omleggingen av riksveien i 1961 ble elvas løp endret.

HVA ER TØFFERE ENN TOGET?

Åpningen av jernbanen i 1879 mellom Halden og de svenske nabolandsdistriktene, førte til at også veien mellom Prestebakke i Idd og Skee i Bohuslän ble opparbeidet fra 1883. Dette knyttet disse svenske distriktene i Bohuslän til jernbanen.

Veien fra Holtet/Vassbotten sørligst i Enningdalen gikk i tidligere langs Enningdalselva over Berby. Fra 1894 ble veien mellom Glenne og Barkmoen opparbeidet, og forbedringer ble stadig foretatt videre sørover.

FRA DØD OG BEGRAVELSE TIL TOLL OG TULL

I området rundt Glenne bru har vi mange ulike kulturminner som venter på den interesserte besøker.

To gravrøyser ligger i sørhellinga vest for åsen og sør for Glenne bru.

Retterplassen (avrettingsstedet) for «Tomte-Elias» som ble halshogd der i 1861 for sitt rovmord på det gamle husmannsekteparet på plassen Endekasene. Retterstedet ligger 50 m øst for den største røysa.

En gravrøys ligger på høyden «Orekokken» nordøst for Glenne bru. Den er 7 m lang og 5 m bred.

En skanse på høyden 500 m sørvest for brua har etter tradisjonen vært en norsk postering fra kampene mellom Norge og Sverige i 1808. Fredrikshalds Borgerbevæpning har gjort en meget stor innsats i å rydde skansen for skog og kratt. Flott utsikt.

Norges høyeste einer står i den sørøstre enden av høyden nordvest for Glenne bru. Eineren vokser i tett barskog. P.g.a. sin høyde på ca. 24 m er eineren bardunert. Eineren er fredet som naturminne! I 2015 ble det oppdaget at eineren dessverre har blåst overende – et stort tap!

Tollstasjonen Tyslingmoen ligger tre hundre meter sørvest for Glenne bru. Oppført ved byggingen av

2_Glenne bro er oppført av hoggen granitt og har en noe spesiell hvelvet form_DSC_1347.JPG

mellomriksveien på 1880-tallet. Ca. 2 km SV for riksgrensa ligger Håvedalen Tullstation. Her er også skyttervern, mitraljøsestillinger og bunkers fra 2. verdenskrig.

Ruinene etter et teglverk ligger rett sørvest for «Tyslingmoen» tollstasjon. Oppført av Truls Wiel på Berby omkring år 1800.

Fra Glenne bru er det flere muligheter til å reise videre til andre besøksmål - Prestebakke, Elgåfossen og Holtet/Vassbotten og Berby.

Litteratur

Harald Bakke (1915): «Id Herred».